BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ÎN ERA INTELIGENȚEI ARTIFICIALE GENERATIVE: REDEFINIREA ROLULUI BIBLIOTECARULUI ACADEMIC

THE UNIVERSITY LIBRARY IN THE AGE OF GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE: REDEFINING THE ROLE OF THE ACADEMIC LIBRARIAN

Silvia GORCEAG,
Șef secție Asistență Informațională și Bibliografică,
Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică.

Silvia GORCEAG,
Head of Information and Bibliographic Assistance Section,
Republican Technical-Scientific Library
ORCID: 0000-0002-7490-6775
e-mail: gorsiltim@gmail.com

CZU: 027.7:004.8
DOI: 10.46727/c.v4.19-20-03-2026.p418-427

Abstract. The paper analyzes the impact of generative artificial intelligence on higher education, with a focus on transforming the role of university libraries and academic librarians. In the context of accelerated digitization and the increase in the volume of information, libraries evolve from simple resource storage spaces to information and technological hubs, actively involved in supporting learning and research processes. The integration of generative AI facilitates the automation of processes, the personalization of access to information and the development of innovative services, such as intelligent referral systems or virtual assistants. These technologies generate challenges related to the ethics of information use, the accuracy of the content and the need to develop digital literacy and artificial intelligence skills. In this context, the academic librarian redefines his role, becoming an educator, consultant and mediator between users and emerging technologies, contributing to the formation of a critical and responsible use of information. Based on a qualitative analysis of the scientific literature, the study highlights the main development directions for the effective integration of artificial intelligence in library services and highlights the importance of the university library as a strategic infrastructure for innovation, digital inclusion and educational support in the contemporary academic environment.

Keywords: generative AI

Introducere

Transformările generate de dezvoltarea rapidă a inteligenței artificiale generative marchează o nouă etapă în evoluția învățământului superior, influențând atât procesele de predare și învățare, cât și modul de accesare, utilizare și diseminare a informației. Caracterizate prin digitalizare accelerată și volum informațional în continuă creștere, universitățile sunt nevoite să își regândească strategiile educaționale și

infrastructurile de suport, pentru a răspunde noilor cerințe ale societății cunoașterii. Datorită acestui proces, bibliotecile universitare nu mai pot fi privite exclusiv ca un spațiu de conservare și furnizare a resurselor informaționale, dar ca un actor activ în susținerea proceselor de învățare și cercetare.

Integrarea instrumentelor de inteligență artificială generativă în mediul academic deschide oportunități pentru personalizarea experienței educaționale, optimizarea accesului la informație și dezvoltarea competențelor digitale ale utilizatorilor. Totodată, aceste tehnologii accentuează provocările legate de evaluarea critică a informației, etica utilizării conținutului generat automat și necesitatea dezvoltării unei autonomii digitale responsabile. În acest context, rolul bibliotecarului academic capătă noi valențe, depășind funcțiile tradiționale și orientându-se spre facilitarea învățării, medierea utilizării tehnologiilor și formarea competențelor informaționale și digitale.

În această lucrarea am analizat modul în care inteligența artificială generativă contribuie la redefinirea rolului bibliotecii universitare și al bibliotecarului academic, evidențiind atât oportunitățile, cât și provocările asociate acestui proces. Studiul urmărește să contureze direcții de dezvoltare pentru integrarea eficientă și etică a AI în serviciile bibliotecare, în vederea consolidării bibliotecii ca hub de inovare, suport educațional și incluziune digitală în mediul universitar contemporan.

Revizuirea literaturii

Bibliotecile universitare au reprezentat dintotdeauna pilonii fundamentali ai procesului educațional și ai activității de cercetare din cadrul instituțiilor de învățământ superior. În forma lor tradițională, bibliotecile au misiunea principală de a colecta, organiza, conserva și pune la dispoziția utilizatorilor resurse informaționale. Colecțiile de cărți, reviste și alte documente reprezentă nucleul activității de bibliotecă, iar accesul la informație este strâns legată de prezența fizică a utilizatorului în spațiul bibliotecii [3, 45-65]. Michael Buckland, încă în anul 1992, propune o reconceptualizare a serviciilor de bibliotecă, subliniind necesitatea trecerii de la un model concentrat pe colecții la unul orientat spre utilizatori și accesul la informație. Autorul evidențiază evoluția bibliotecilor de la structuri tradiționale bazate pe suport fizic la sisteme electronice, argumentând că tehnologia trebuie privită ca un mijloc de îmbunătățire a serviciilor, nu ca un scop [3, 30-45].

Odată cu dezvoltarea rapidă a tehnologiilor digitale și cu apariția internetului, rolul bibliotecilor universitare a început să se transforme. Digitalizarea resurselor informaționale, dezvoltarea bazelor de date academice și extinderea platformelor electronice de publicare au modificat modul în care informația este produsă, stocată și accesată. Bibliotecile au fost nevoite să își adapteze serviciile și infrastructura pentru a răspunde noilor cerințe ale mediului academic. Christine L. Borgman (2007) analizează modul în care tehnologiile digitale transformă cercetarea academică și fluxul de informație, subliniind importanța infrastructurii informaționale pentru întreaga activitate de cercetare. În contextul bibliotecilor universitare, aceste observații sunt

extrem de relevante, adoptarea inteligenței artificiale generative schimbă nu doar instrumentele disponibile, ci și modul în care bibliotecarii își desfășoară activitatea, reorganizând rolurile și responsabilitățile. Borgman evidențiază că schimbările tehnologice nu pot fi privite izolat de dimensiunea socială și organizațională, succesul implementării tehnologiilor digitale depinde de capacitatea bibliotecilor de a integra infrastructura informațională cu nevoile reale ale utilizatorilor și cerințele procesului de cercetare [2, 1-12]. În era IA generativă, această integrare presupune ca bibliotecarii să devină facilitatori ai accesului rapid și inteligent la informație, să gestioneze fluxuri masive de date și să susțină cercetătorii în utilizarea instrumentelor IA [2, 13-32].

Astăzi, bibliotecile universitare gestionează o varietate de resurse digitale, care includ baze de date științifice internaționale și naționale, reviste electronice, cărți digitale, arhive instituționale și colecții digitale specializate. Acestea oferă acces la platforme educaționale online și la instrumente de gestionare a informației utilizate în procesul de cercetare și învățare. Accesul la informație nu mai este limitat de spațiul fizic al bibliotecii sau de program, utilizatorii au posibilitatea de a consulta resursele disponibile de oriunde și în orice moment, prin intermediul infrastructurilor digitale. Corrall, Kennan și Afzal (2013) evidențiază modul în care bibliotecile universitare extind serviciile către ”bibliometrie” și ”gestionarea datelor de cercetare”, sprijinind cercetătorii nu doar cu accesul la resurse, dar și în analiza și organizarea informației. Studiul lor arată că bibliotecarii devin specialiști în suport pentru cercetare, facilitând interpretarea datelor științifice, elaborarea de politici instituționale și formarea utilizatorilor, ceea ce subliniază necesitatea redefinirii rolului acestora în contextul digital și al tehnologiilor emergente, inclusiv IA generativă [6, 636-674]. În primul rând, bibliotecile universitare oferă sprijin direct pentru cercetarea științifică, facilitând accesul la resurse informaționale relevante și la instrumente de analiză bibliometrică sau scientometrică. Autorii Pinfield, S., Cox, A. M., și Smith, J. (2014) analizează rolul bibliotecilor academice în managementul datelor de cercetare, evidențiind extinderea treptată a responsabilităților acestora în contextul creșterii volumului de date digitale. Pe baza unor interviuri realizate în mediul universitar, aceștia observă că bibliotecile devin actori relevanți în dezvoltarea politicilor și practicilor de gestionare a datelor, deși colaborarea cu alte structuri instituționale rămâne uneori insuficient de clar definită. Studiul arată că principalele direcții de implicare vizează asigurarea calității datelor, conservarea și facilitarea accesului deschis, în timp ce infrastructura aferentă este încă în curs de dezvoltare. Autorii subliniază că rolul bibliotecilor este influențat de factori organizaționali și strategici, ceea ce determină configurarea diferită a serviciilor de management al datelor la nivel instituțional. Bibliotecarii contribuie la identificarea literaturii de specialitate, la elaborarea strategiilor de căutare și la evaluarea impactului publicațiilor academice, devenind astfel parteneri activi în procesul de cercetare [16]. Rolul bibliotecii se extinde activitatea în mai multe direcții strategice, cum ar fi managementul datelor de cercetare. În contextul creșterii volumului de date generate în cadrul proiectelor științifice, instituțiile academice acordă o atenție tot mai mare organizării, conservării și reutilizării acestor date. Bibliotecile țin

pasul și continue să dezvolte servicii dedicate pentru gestionarea datelor de cercetare, oferind suport pentru arhivare, documentare și distribuire în conformitate cu principiile accesului deschis și ale științei deschise [19]. Bibliotecile academice și universitare, sunt implicate direct în procesul de publicare academică, sprijinind cercetătorii în diseminarea rezultatelor științifice. Prin intermediul arhivelor instituționale și al platformelor de acces deschis, bibliotecile contribuie la creșterea vizibilității și impactului cercetării universitare. Totodată, se oferă consultanță privind dreptul de autor, politicilor editoriale și strategilor de publicare în reviste științifice de prestigiu [18].

Un alt aspect important este că activitatea bibliotecilor universitare contemporane contribuie la dezvoltarea competențelor informaționale ale studenților și cercetătorilor. Într-un mediu caracterizat de suprasaturație informațională, utilizatorii trebuie să dobândească abilități de identificare, evaluare critică și utilizare etică a informației. Bibliotecarii organizează cursuri, ateliere și programe de formare dedicate alfabetizării informaționale, contribuind astfel la dezvoltarea competențelor academice necesare în societatea cunoașterii [1].

În ultimii ani, procesul de transformare digitală a bibliotecilor universitare este accelerat de integrarea unor tehnologii emergente, printre care se numără și inteligența artificială generativă. Aceste tehnologii oferă noi posibilități pentru organizarea, analiza și valorificarea informației, facilitând procesele precum indexarea automată a documentelor, generarea de rezumate sau dezvoltarea unor sisteme avansate de recomandare a resurselor. Prin utilizarea acestor instrumente bazate pe inteligență artificială, bibliotecile pot îmbunătăți eficiența serviciilor oferite și pot dezvolta noi metode de interacțiune cu utilizatorii [7]. Astfel, biblioteca universitară modernă nu mai poate fi privită doar ca un spațiu de conservare a cunoașterii, dar ca o infrastructură complexă de suport pentru activitatea academică. Transformarea este determină de redefinirea rolului și funcțiilor bibliotecii, care este actorul principal în facilitarea accesului la informație, în dezvoltarea competențelor digitale și în susținerea procesului de cercetare în era tehnologiilor emergente.

Integrarea inteligenței artificiale generative în învățământul superior determină transformări și în modul de organizare a proceselor educaționale și în dezvoltarea competențelor studenților, favorizând personalizarea învățării, automatizarea evaluării și dezvoltarea abilităților digitale și analitice. Qinglan Wu, Lanzhen Chen, Minwei Chen și Yangjie Huang (2026) investighează modul în care inteligența artificială influențează formarea și dezvoltarea competențelor în învățământul superior, printr-o revizuire sistematică a literaturii noi apărute. Autorii arată că AI transformă atât conținutul educațional, cât și metodele de predare, cerințele de competențe tehnice și abilitățile sociale necesare studenților, generând noi provocări și oportunități pentru mediul academic. În paralel, aceste constatări au o relevanță directă pentru bibliotecile universitare. IA schimbă modul în care se formează talentele în domeniul afacerilor, tehnologiile generative impun bibliotecariii academici să-și extindă rolul dincolo de gestionarea colecțiilor tradiționale, transformându-i în facilitatori ai accesului inteligent la informație, consultanți în utilizarea instrumentelor IA și ghizi în navigarea volumelor mari de date digitale. Studiul sugerează că succesul integrării

IA în universități depinde nu doar de tehnologie, dar și de modul în care personalul academic și bibliotecarii dezvoltă competențele necesare pentru a valorifica aceste instrumente în sprijinul cercetării și învățării [20]. Aceste tehnologii contribuie la promovarea diversității și incluziunii prin facilitarea accesului echitabil la resurse educaționale adaptate nevoilor individuale. Chedrawi, Haddad și Elali (2026) arată că adoptarea inteligenței artificiale poate influența pozitiv inițiativele de diversitate, echitate și incluziune. Ei subliniază necesitatea unei implementări atent proiectate și conștiente de context, pentru a evita consolidarea inegalităților existente, o perspectivă utilă pentru redefinirea rolului bibliotecarului academic într-o eră digitală [5]. În aceste condiții, biblioteca universitară își întărește rolul de pilon al cunoașterii, devenind un spațiu dedicat dezvoltării competențelor digitale și sprijinirii utilizării tehnologiilor emergente pentru studiu și cercetare.

Transformările generate de IA implică și o reconfigurare a serviciilor bibliotecii, care devine un mediu interactiv de învățare, în care studenții pot utiliza instrumente digitale pentru autoevaluare și dezvoltare continuă, inclusiv prin mecanisme de feedback în timp real. Jamadar în colaborarea cu Patil, Magar și Wankhade (2026) arată că feedbackul IA în timp real poate spori eficiența învățării în educația centrată pe performanță, oferind studenților informații adaptive fără a întrerupe procesul creativ. Potențialul serviciilor IA de feedback contextualizat pe care bibliotecarii academici îl pot integra în sprijinul procesului educațional și de cercetare [13]. În același timp, Rad și al. (2026) evidențiază că percepțiile studenților privind utilizarea IA sunt influențate nu doar de beneficiile tehnologice, dar și de preocupările legate de etică și autonomie digitală, ceea ce sugerează un rol tot mai activ al bibliotecarului academic în educarea utilizatorilor pentru o utilizare responsabilă a instrumentelor IA în mediul universitar [17]. Astfel, bibliotecarul academic își redefinește rolul, devenind mediator între utilizator și tehnologie, dar și facilitator al dezvoltării competențelor informaționale și digitale.

Cercetările lui Cheah și Kim (2026) evidențiază că este necesar un suport instituțional adecvat pentru integrarea eficientă a inteligenței artificiale generative în educație, atât din perspectiva studenților, cât și a cadrelor didactice [4]. Iar Golan (2025) evidențiază că atitudinea, satisfacția și experiența studenților cu instrumentele de inteligență artificială generativă sunt factori determinanți pentru eficiența învățării, subliniind nevoia de sprijin educațional, orientare etică și ghidaj practic, aspecte care pot susține redefinirea rolului bibliotecarului academic în mediul universitar contemporan [10]. De aici reiese că biblioteca universitară devine un hub de inovare și formare continuă, iar bibliotecarul academic capătă un rol important în facilitarea accesului la resurse, instruirea utilizatorilor și promovarea utilizării etice și eficiente a inteligenței artificiale. Redefinirea acestui rol reflectă tranziția de la un model tradițional, centrat pe gestionarea colecțiilor, la unul orientat spre suport educațional activ și mediere digitală în ecosistemul academic contemporan.

Integrarea inteligenței artificiale în mediul academic reprezintă o evoluție tehnologică majoră, cu impact direct asupra bibliotecilor universitare. Inteligența artificială generativă, capabilă să creeze texte, imagini, cod sau analize de date, oferă

noi perspective pentru dezvoltarea serviciilor bibliotecare, optimizarea gestionării informației și personalizarea suportului pentru utilizatori. Cox, Pinfield și Rutter (2019) evidențiază că liderii bibliotecilor academice consideră IA o forță transformatoare pentru descoperirea informației, publicarea academică și învățare, subliniind totodată provocările etice și necesitatea extinderii rolului bibliotecarului în integrarea acestor tehnologii. [7]. Cele mai vizibile efecte ale utilizării inteligenței artificiale generative în biblioteci este automatizarea proceselor de organizare și prelucrare a informației. Serviciile de referință virtuală prin chatboți sau asistenți digitali, care răspund la întrebări frecvente, ghidează utilizatorii în căutarea informației și oferă recomandări bibliografice inițiale. Analiza volumelor mari de literatură științifică, identifică relații între concepte sau generează sinteze preliminare ale unui domeniu de cercetare. Analiza comportamentul informațional al utilizatorilor și generarea de recomandări personalizate, asemănătoare celor din platformele comerciale de conținut digital, facilitând descoperirea rapidă a articolelor, cărților sau altor materiale relevante pentru studiile și cercetarea acestora [7]. Dwivedi și al. (2023) subliniază că aceste funcționalități pot ajuta cercetătorii să economisească timp în etapa de documentare și să identifice mai ușor tendințe sau lacune în literatura de specialitate [8]. Hervieux și Wheatley (2021) arată că bibliotecarii academici din Canada și Statele Unite percep IA variabil și au nevoie de instruire suplimentară, subliniind rolul critic al bibliotecarului în dezvoltarea competențelor digitale ale comunității universitare [12]. Integrând în bibliotecile universitare astfel de instrumente IA, contribuie la dezvoltarea unui ecosistem informațional mai eficient [2] și reduce timpul necesar procesării resurselor informaționale și gestionează mai eficient volume mari de documente digitale [7].

Utilizarea acestor instrumente de inteligență artificială generativă, scot în evidență o serie de provocări etice și profesionale. Aceste provocări sunt legată de acuratețea informațiilor oferite de sistemele de inteligență artificială, care uneori produc conținut inexact sau incomplet. De asemenea, există riscuri asociate cu utilizarea necorespunzătoare a conținutului generat automat, în special în ceea ce privește plagiatul sau citarea incorectă a surselor [9]. În acest context, bibliotecile universitare au responsabilitatea de a promova utilizarea critică și responsabilă a acestor tehnologii, oferind ghiduri și programe de formare pentru studenți și cercetători.

Redefinirea rolului bibliotecarului academic în era inteligenței artificiale generative

Transformările tehnologice generate de dezvoltarea inteligenței artificiale au determinat schimbări în structura și funcționarea ecosistemului informațional academic. În această ordine de idei, rolul bibliotecarului academic trece printr-un proces complex de redefinire, determinat atât de digitalizarea accelerată a resurselor informaționale, cât și de integrarea tehnologiilor bazate pe inteligență artificială generativă în procesele de cercetare și învățare [7].

Un prim aspect al acestei transformări este extinderea rolului bibliotecarului ca expert în managementul informației digitale. Creșterea volumului de informații disponibile online a făcut necesară dezvoltarea unor competențe avansate de organizare, evaluare și filtrare a datelor. În mediul academic contemporan, bibliotecarii contribuie activ la gestionarea resurselor digitale, la dezvoltarea arhivelor instituționale și la implementarea sistemelor de organizare a datelor de cercetare. Junic Kim de la Universitatea Konkuk din Republica Coreea, a investigat modul în care inteligența artificială generativă (IA) remodelează bibliotecile academice din furnizori pasivi de informații în facilitatori proactivi de cunoștințe. Studiile sale arată că integrarea tehnologiilor bazate pe inteligență artificială permite bibliotecilor să proceseze volume mari de informații și să ofere servicii mai eficiente de recuperare a informației, însă utilizarea acestor tehnologii necesită expertiză profesională specializată din partea bibliotecarilor [15]. Haruna, Lawal și Shehu (2025) examinează impactul inteligenței artificiale asupra viitorului bibliotecilor și centrelor de informare în secolul XXI, punând accent pe modul în care aceste tehnologii afectează serviciile, operațiunile și competențele necesare personalului. Autorii argumentează că IA, în special aplicațiile emergente ale inteligenței artificiale generative, transformă fundamental modul în care bibliotecile operează, trecând de la orientarea tradițională către furnizarea de servicii centrate pe utilizator și automatizare, analiză inteligentă a datelor. În același timp, bibliotecarul academic își asumă tot mai mult rolul de susținător al învățării și instruirii în domeniul alfabetizării informaționale și digitale. Într-un mediu informațional dominat de algoritmi și sisteme automatizate, studenții și cercetătorii trebuie să dezvolte abilități de evaluare critică a informațiilor și de utilizare responsabilă a instrumentelor digitale. IA generativă generează rapid texte, sinteze sau chiar referințe bibliografice, însă aceste rezultate nu sunt întotdeauna corecte sau complete. Din acest motiv, bibliotecarii joacă un rol important în formarea competențelor de alfabetizare în inteligență artificială, ajutând utilizatorii să înțeleagă limitele și riscurile utilizării acestor tehnologii și să aplice metode corecte de citare și verificare a informațiilor [11; 7]. Pe lângă aceste funcții, bibliotecarul universitar, devine și mediator între tehnologie și utilizator. Implementarea instrumentelor bazate pe inteligență artificială în biblioteci necesită dezvoltarea unor strategii instituționale care să asigure utilizarea responsabilă și etică a acestor tehnologii. Bibliotecarii sunt implicați în evaluarea instrumentelor digitale, în elaborarea politicilor privind utilizarea inteligenței artificiale și în consilierea utilizatorilor privind avantajele și limitările acestor tehnologii. În acest sens, rolul lor depășește funcțiile tradiționale ale profesiei și se extinde către domenii precum etica informației, guvernanța datelor și managementul tehnologiilor emergente [14, 29].

O schimbare conceptuală în modul în care bibliotecile și bibliotecarii interacționează cu utilizatorii, duc la dezvoltarea de servicii proactive și personalizate, bazate pe analiza comportamentului informațional al utilizatorilor și pe anticiparea nevoilor acestora. Această transformare presupune implicarea bibliotecarilor în dezvoltarea unor sisteme inteligente de recomandare a resurselor și în crearea unor servicii digitale adaptate nevoilor comunității academice [15].

Redefinirea rolului bibliotecarului academic implică și o serie de provocări. Una dintre cele mai importante este necesitatea formării profesionale continue. Pentru a putea utiliza și evalua eficient tehnologiile bazate pe inteligență artificială, bibliotecarii trebuie să dezvolte competențe în domenii precum analiza datelor, gestionarea algoritmilor de căutare, etica tehnologiei și managementul infrastructurilor digitale. În același timp, există preocupări legate de transparența deciziilor algoritmice, de protecția datelor utilizatorilor și de menținerea rolului expertizei umane într-un mediu din ce în ce mai automatizat [7].

Metodologia cercetării

Prezenta lucrare are la bază o abordare calitativă, fundamentată pe analiza critică și sinteza literaturii de specialitate relevantă pentru domeniul biblioteconomiei și științelor informației, în contextul dezvoltării inteligenței artificiale generative. Demersul de cercetare a vizat identificarea, selectarea și analiza unor studii recente publicate în reviste științifice internaționale de prestigiu, care abordează impactul inteligenței artificiale asupra învățământului superior, dezvoltării competențelor digitale, incluziunii educaționale și utilizării etice a tehnologiilor emergente.

Procesul de documentare a presupus consultarea bazelor de date academice internaționale și selectarea articolelor relevante pe baza unor criterii precum actualitatea, relevanța tematică și caracterul științific al publicațiilor. Analiza a fost realizată prin metoda sintezei tematice, urmărind identificarea principalelor direcții de cercetare și a tendințelor emergente privind integrarea inteligenței artificiale în mediul universitar. În acest sens, am examinat studii, cercetări empirice și analize conceptuale, pentru a asigura o perspectivă comprehensivă asupra fenomenului investigat.

Interpretarea datelor a fost realizată dintr-o perspectivă interdisciplinară, integrând concepte din științele educației, știința informației și tehnologiile digitale, cu accent pe rolul bibliotecii universitare ca infrastructură de suport pentru învățare și cercetare. Analiza a urmărit evidențierea modului în care aceste transformări influențează redefinirea rolului bibliotecarului academic, în contextul utilizării și implementării inteligenței artificiale generative în bibliotecile universitare și academice.

În lucrarea mi-am propus să ofer o imagine coerentă și argumentată asupra transformărilor actuale din mediul academic, evidențiind implicațiile acestora pentru dezvoltarea serviciilor bibliotecare și pentru adaptarea profesiei de bibliotecar la noile cerințe tehnologice și educaționale.

Concluzii. Inteligența artificială generativă redefinește rolul și funcționarea bibliotecilor universitare, transformându-le din simple structuri de suport în actori strategici ai ecosistemului academic. Într-un context marcat de incertitudine și schimbări rapide, bibliotecile au nevoie să adopte o abordare flexibilă, să investească în dezvoltarea competențelor digitale și să valorifice resursele informaționale unice de care dispun. Totodată, își extind rolul către domenii precum etica utilizării inteligenței artificiale, guvernanța datelor și protecția informației.

Odată cu apariția provocărilor generate de inteligența artificială, profesia de bibliotecar nu va dispărea, dar își va extinde capacitatea de a servi comunitățile. Bibliotecarii vor deveni adevărați ghizi digitali, sprijinind utilizatorii în navigarea și utilizarea responsabilă a instrumentelor bazate pe AI. Rolul lor capătă o dimensiune strategică în facilitarea proceselor de învățare, cercetare și inovare și consolidând poziția bibliotecilor ca pilon central al ecosistemului academic.

BIBLIOGRAFIE

1. Association of College and Research Libraries. *Framework for Information Literacy for Higher Education*. Chicago: ACRL, 2015. http://www.ala.org/acrl/standards/ilframework
2. BORGMAN, C. L. *Scholarship in the Digital Age: Information, Infrastructure, and the Internet*. Cambridge: MIT Press, 2007. https://doi.org/10.7551/mitpress/7434.001.0001
3. BUCKLAND, M. *Redesigning Library Services: A Manifesto*. Chicago: American Library Association, 1992. https://dn721505.ca.archive.org/0/items/redesigninglibra00buck/redesigninglibra00buck.pdf
4. CHEAH, Y. H., & KIM, J. STEM teachers' perceptions, familiarity, and support needs for integrating generative artificial intelligence in K-12 education. *School Science and Mathematics*, 2026, 126(1), 44–59. https://doi.org/10.1111/ssm.18334
5. CHEDRAWI, Ch., Gloria HADDAD, Gh. H., R. ELALI. Can artificial intelligence bridge the diversity, equity, and inclusion gap for a sustainable future? A PRISMA systematic review, *Journal of Innovation & Knowledge*, Volume 15, 2026, https://doi.org/10.1016/j.jik.2026.100986
6. CORRALL, S., KENNAN, M. A., & AFZAL, W. Bibliometrics and research data management services: Emerging trends in library support for research. *Library Trends*, 2013, 61(3), pp. 636–674. https://doi.org/10.1353/lib.2013.0005
7. COX, A. M., PINFIELD, S., & RUTTER, S. The intelligent library: Thought leaders' views on the likely impact of artificial intelligence on academic libraries. *Library Hi Tech*, 2019. 37(3), pp.418–435. https://doi.org/10.1108/LHT-08-2018-0105
8. DWIVEDI, Y. K., et al. Opinion Paper: "So what if ChatGPT wrote it?" Multidisciplinary perspectives on opportunities, challenges and implications of generative conversational AI for research, practice and policy. *International Journal of Information Management*, 2023, Volume 71, https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2023.102642
9. FLORIDI, L., & CHIRIATTI, M. GPT-3: Its nature, scope, limits, and consequences. *Minds and Machines*, 2020, 30(4), pp.681–694. https://link.springer.com/article/10.1007/s11023-020-09548-1
10. GOLAN, C. Learning with generative AI: an empirical study of students in higher education. *Education Sciences*. 2025. Volume 15, no. 12. https://doi.org/10.3390/educsci15121696
11. HARUNA, L., LAWAL, B, S., SHEHU, A. Artificial intelligence (ai) and the future of library and information centres (lics) in the 21st century. *Lafia Journal of Library and Information Science*, 2025, 4(1), pp. 83-94, https://lalibjournals.org/index.php/LJLIS/article/view/224

12. HERVIEUX, S., & WHEATLEY, A. Perceptions of artificial intelligence: A survey of academic librarians in Canada and the United States. *The Journal of Academic Librarianship*, 2021, 47(1). https://doi.org/10.1016/j.acalib.2020.102270
13. JAMADAR, R. A., PATIL, P., MAGAR, H. B., & WANKHADE, M. P. Real-time ai feedback for performance students. ShodhKosh: *Journal of Visual and Performing Arts*, 7(1s), 2026. pp.138–146. https://doi.org/10.29121/shodhkosh.v7.i1s.2026.7079
14. JYOTI, KUMAR, P. Reshaping the library landscape: Exploring the integration of artificial intelligence in libraries. *IP Indian Journal of Library Science and Information Technology*, 2024, *9*(1), pp. 29-36. https://doi.org/10.18231/j.ijlsit.2024.005
15. KIM, J. Academic Library with Generative AI: From passive information providers to proactive knowledge facilitators. *Publications*, 2025, 13(3), p.37. https://doi.org/10.3390/publications13030037
16. PINFIELD, S., COX, A. M., & SMITH, J. Research data management and libraries: Relationships, activities, drivers and influences. *PLOS ONE*, 2014, 9(12). https://doi.org/10.1371/journal.pone.0114734
17. RAD, Dana, Alina ROMAN, Anca EGERĂU, Sonia IGNAT, Evelina BALA, Tiberiu DUGHI, Musata BOCOS, Daniel MARA, Elena-Lucia MARA, Alina COSTIN, Radiana MARCU, Corina COSTACHE COLAREZA, Claudiu COMAN and Gavril RAD. Empowered or Constrained? Digital Agency, ethical implications, and students' intentions to use artificial intelligence. *Behavioral Sciences*, 2026, 16 (222), https://doi.org/10.3390/bs16020222
18. SUBER, P. *Open Access*. Cambridge: MIT Press. 2012. http://direct.mit.edu/books/book-pdf/2416874/book_9780262301732.pdf
19. TENOPIR, C., HUGHES, D., ALLARD, S., FRAME, M., BIRCH, B., BAIRD, L., SANDUSKY, R., LANGSETH, M. & LUNDEEN, A. Research data services in academic libraries: data Intensive roles for the future?. *Journal of eScience Librarianship*, 2015, 4(2). P. 4. https://doi.org/10.7191/jeslib.2015.1085
20. WU, Qinglan, LANZHEN Chen, MINWEI Chen, YANGJIE Huang. Exploring the impact of artificial intelligence on business talent development in higher education:A systematic literature review and research agenda. *The International Journal of Management Education*, Volume 24, Issue 1, 2026. https://doi.org/10.1016/j.ijme.2025.101287